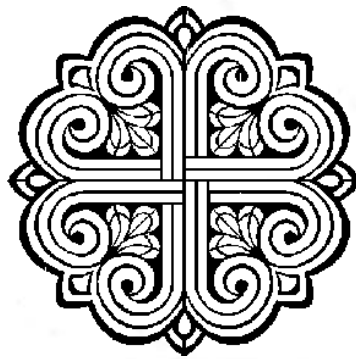

ΤΥΠΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

Άπό 1η έως 8η Ιανουαρίου
2022

Επιμέλεια
naxioimelistes.blogspot.gr

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «*Μορφὴν ἀναλλοιώτως*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἀπολυτικά «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Μορφὴν ἀναλλοιώτως*». Καθίσματα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἶτα τὸ α' ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἤχου, καὶ τὸ προκείμενον μετὰ τοῦ στίχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ὄρθρου, «*Ὁ μὴ εἰσερχόμενος*» (ζήτησι τῆ 13ῃ Νοεμβρίου)· ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, «*Ταῖς τοῦ ἱεράρχου*», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μὲ στίχον «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς*» καὶ τοῦ ἁγίου (ἄνευ εἰρμῶν) μὲ στίχον «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ*»· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ «*Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα*» καὶ «*Στείβει θαλάσσης*». Εἶτα ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων, καὶ ἐν τέλει οἱ δύο εἰρμοὶ τῆς θ' ᾠδῆς «*[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν...]* Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα» καὶ «*[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην...]* Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν».

Ἐξαποστειλάρια, αἶνοι κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Μορφὴν ἀναλλοιώτως*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ σαρκὶ περιτμηθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλοῦσια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Μορφὴν ἀναλλοιώτως*», «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Ὁ τῶν ὄλων Κύριος*» (ζήτησι μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν). Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 1ης Ἰαν., «*Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται*» (Κλσ. β' 8-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες*» (Λκ. β' 20-21, 40-52).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*». [Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε., εἰς τὰ δίπτυχα, μετὰ τὸ «*Ἐν πρώτοις μνήσθητι*», λέγεται τὸ παρὸν μεγαλυνάριον τοῦ ἁγίου·

Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ, μύστην τοῦ Δεσπότου, τὸν φωστῆρα τὸν φαιινόν, τὸν ἐκ Καισαρείας καὶ Καππαδοκῶν χώρας, Βασιλείον τὸν μέγαν, πάντες τιμήσωμεν.]

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αἰνεῖτε»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «Μορφὴν ἀναλλοιώτως». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῳ.

Ἀκολουθία τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους*

Μετὰ τὸ «Εὐλόγητός ὁ Θεός», ἀπολυτικά: τῆς ἑορτῆς «Μορφὴν ἀναλλοιώτως», καὶ τοῦ ἁγίου «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»· κοντάκιον τῆς ἰνδίκτου, ἦχος δ', πρὸς τὸ «Ὁ ὑψωθεὶς»,

«Ὁ τῶν αἰώνων ποιητὴς καὶ δεσπότης, Θεὲ τῶν ὄλων ὑπερούσιε ὄντως, τὴν ἐνιαύσιον εὐλόγησον περίοδον, σώζων τῷ ἐλέει σου τῷ ἀπείρῳ οἰκτίρμον, πάντας τοὺς λατρεύοντάς σοι τῷ μόνῳ δεσπότη, καὶ ἐκβοῶντάς φόβῳ· Λυτρωτά, εὐφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον».

Εὐθύς ἡ δοξολογία (ἐπιλογή στίχων), μεθ' ἣν αἱ ἐξῆς αἰτήσεις τῆς ἐκτενοῦς, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνά ἐν τριπλοῦν «Κύριε, ἐλέησον», ἐξαιρέσει τῆς ἕκτης αἰτήσεως «ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι», μεθ' ἣν ψάλλουν αὐτὸ ἀνά δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πραεῖα τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεον συνεργῆσαι καὶ κατενοδῶσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσιν».

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ εὐλόγηθῆναι τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου».

* Ἀναλυτικαὶ διατάξεις διὰ τὰς τιοαύτας περιπτώσεις ἐπισήμων τελετῶν ὑπάρχουν εἰς τὴν ἐκδοσὶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας «Ἐπίσημοι Δοξολογίαι μεγάλων ἑορτῶν, ἐπετεῖων καὶ λιτανειῶν».

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καιροῦς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσία θέμενος, ὁ ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος καὶ ἐπέκεινα παντὸς χρόνου νοούμενός τε καὶ ὑπάρχων, ὁ πάσης ἐκτὸς μεταβολῆς τε τῶν ὄντων καὶ ἀλλοιώσεως, ὁ τὸν πάντα χρόνον τὸν τε γεγονότα τὸν τε ὄντα καὶ τὸν ἐσόμενον πληρῶν, ὁ ἐν τῇ ἀφάτῳ σου μακροθυμία καταξιώσας ἡμᾶς εἰς νέον ἐνιαυτὸν τοῦ πλοῦτου τῆς χρηστότητός σου εἰσελθεῖν, αὐτός, πανάγαθε Δέσποτα, τὴν εἴσοδον ταύτην τῇ θείᾳ σου χάριτι εὐλόγησον· ὄμβρους εἰρηνικοῦς πρὸς καρποφορίαν τῇ γῇ δώρησαι· τοὺς ἀέρας ὑγιεινοῦς καὶ εὐκράτους ἀνθρώποις τε καὶ κτήνεσι κατασκεύασον· δὸς ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ βεβαίᾳ τὸν κύκλον αὐτοῦ διελθεῖν, τῷ στεφάνῳ τῆς δόξης τῶν ἀρετῶν κοσμουμένους, τῷ φωτὶ τῶν ἐντολῶν σου εὐσημόνως ὡς ἐν ἡμέρᾳ καλῶς ὀδεύοντας· τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος τῇ δυνάμει σου κραταίωσον· τὴν νεότητά παιδαγώγησον· τὸ γῆρας περικράτησον· τοὺς ὀλιγοψύχους παραμύθησον· τοὺς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε· τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε καὶ συναψον τῇ ἀγίᾳ σου Ἐκκλησίᾳ, ἣν τῇ θείᾳ σου χάριτι καλῶς διαφύλαξον· λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀρχόντων ἡμῶν, ἐνίσχυσον καὶ ἐνδυνάμωσον αὐτούς τε καὶ τὸν φιλόχριστον ἡμῶν στρατόν· ἐλθέτω ἐφ' ἡμᾶς, Κύριε, ἡ βασιλεία σου, βασιλεία ἀγάπης, χρηστότητος, δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης, καὶ ἀξιώσον ἡμᾶς ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὑμνεῖν σε καὶ δοξάζειν σε τὸν ἐν Τριάδι ἀναρχον καὶ αἰώνιον Θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἶτα ἡ ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Εἶδησις. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς ἡ Παρακλητικὴ σχολάζει μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνὸς πλὴν τῶν Κυριακῶν.

2. † **ΚΥΡΙΑΚΗ** πρὸ τῶν Φώτων. Σιλβέστρου Ῥώμης (†335)· Θεοαγένους (†320), Θεοπίστου, Σεργίου καὶ Θεοπέμπτου μαρτύρων, Κοσμᾶ (Α΄) Κων/πόλεως, Σεραφείμ ἐν Σάρωφ (†1833).
Ἦχος γ΄, ἐωθινὸν ζ΄.

Σημειώσεις. Κατὰ παγίαν τάξιν τοῦ Τ.Μ.Ε. (Κυριακὴ πρὸ τῶν Φώτων §§ 1-3) ἢ μὴ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται (λεγομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Μορφὴν ἀναλλοιότως», Δόξα, «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»· κοντάκιον «Ὁ τῶν ὄλων Κύριος».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 6 καὶ προεόρτια 4 «Προεόρτια ἡσματα...» (2ας Ἰανουαρίου), Δόξα, τὸ προεόρτιον «Ἐρχεται πρὸς Ἰορδάνην», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν».

Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὸ προκείμενον.

Ἀποστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἰωάννη βαπτιστά...» (ζήτησι τῆ 2α Ἰαν. εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν).

Ἀπολυτικά «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐτοιμάζου, Ζαβουλών».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτικίον «Ἐτοιμάζου, Ζαβουλών».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ἐτοιμάζου, Ζαβουλών».

Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον εἰς τὸ Καὶ νῦν τὸ «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

Εὐαγγέλιον Εὐαγγέλιον (ς') μετὰ πάσης τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

Κανόνες, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν, καὶ ὁ προεόρτιος τῆς ἡμέρας «Λίσθανόμενος τὴν τοῦ Κυρίου» ἄνευ εἰρμῶν καὶ μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Ἀπὸ γ' ὠδῆς μόνον τὸ προεόρτιον μεσῶδιον κάθισμα «Ἄόρατε Θεέ». Ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε»· «Τὴν τιμιωτέραν», καὶ ὁ εἰρμὸς «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον «Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος»* καὶ τὸ προεόρτιον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια προεόρτια 4 «Αἱ ἀγγελικαὶ προπορεύεσθε», εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνίμ», β) «Εἶδόν σε ὕδατα, ὁ Θεός, εἶδόν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν», Δόξα, τὸ ζ' ἑωθινὸν «Ἡ ὄντως εἰρήνη», Καὶ νῦν, «Ἵπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ προεορτίου κανόνος].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», «Ἐτοιμάζου, Ζαβουλῶν» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων, «Νῆφε ἐν πᾶσι» (Β' Τιμ. δ' 5-8) –μετὰ τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ ἀλληλουιαρίου αὐτοῦ–· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Μρ. α' 1-8).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσεις. 1. Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν προεορτίων καὶ τῶν μεθεόρτων καθημερινῶν βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς «γενικὰς τυπικὰς διατάξεις» §§52-63.

2. Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν προεορτίων ἡμερῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ διὰ τὰ ἀπόδειπνα κανόνες τοῦ Μηναίου (βλέπε Τ.Μ.Ε., Δεκ. 25 §23), μεθ' οὗς λέγεται τὸ τρισάγιον.

* Ἐπειδὴ τὸ κείμενον τοῦ ζ' ἀναστασίμου ἐξαποστειλαρίου δημοσιεύεται πολλαχοῦ μὲ λάθη, παρατίθεται ἑνταῦθα διωρθωμένον.

«Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος, σῶτερ εἶ κατ' οὐσίαν, ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος, βρώσεως συμμετέσχες, καὶ μέσον σταῖς ἐδίδασκες, μετάνοιαν κηρύσσειν· εὐθύς δὲ πρὸς οὐράνιον, ἀνελήφθης Πατέρα, καὶ μαθηταῖς, πέμπειν τὸν Παράκλητον ἐπηγγείλω, ὑπέρθει Θεάνθρωπε, δόξα τῇ σῇ ἐγέρσει».

3. Από 2 μέχρι 5 Ιανουαρίου, εάν τοπικῶς ἐορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ α' κανόνος τῶν Θεοφανείων «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα», εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν (καὶ εἰς τὰς ὥρας μετὰ τὸ τρισάγιον) ψάλλεται τὸ προεόρτιον κοντάκιον «Ἐν τοῖς ρεῖθροις σήμερον».

3. Δευτέρα (προεόρτια τῶν Φώτων). Μαλαχίου προφήτου (περὶ τὸ 450 π.Χ.), Γορδίου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. γ' 5-11, 17-19).

Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Δευτ. διακαινησίμου (Ἰω. α' 18-28).

4. Τρίτη (προεόρτια τῶν Φώτων). Σύναξις τῶν ἁγίων 70 ἀποστόλων, Θεοκτίστου ὁσίου. Νικηφόρου τοῦ λεπροῦ (†1964).

Ἀπόστολος: παραλειφθεῖς, Σαβ. πρὸ τῶν Φώτων (Α' Τιμ. γ' 13-δ' 5).

Εὐαγγέλιον: παραλειφθέν, Σαβ. πρὸ τῶν Φώτων (Μτθ. γ' 1-6).

5. Τετάρτη (προεόρτια τῶν Φώτων). Θεοπέμπτου καὶ Θεωνᾶ μαρτύρων (†305), Συγκλητικῆς ὁσίας (†350).

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναιῷ τάξιν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου (μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ). Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὰ ἀπόστιχα, τὸ τρισάγιον κλπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεστρέφετο ποτέ*» (ἄπαξ) λέγεται ἢ (μεγάλῃ) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλαι ὥραι. Εἰς τὴν α' ὥραν «*Εὐλόγητός ὁ Θεός*», τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὥραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ «*Δεῖτε προσκυνήσωμεν*», καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναιῖον (Τ.Μ.Ε., 6η Ἰαν., §1): ἀπολυτίκιον «*Ἀπεστρέφετο ποτέ*». Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα τῆς γ', τῆς ς' καὶ τῆς θ' ὥρας, ὁ διάκονος θυμιᾷ [προπορευομένου λαμπαδούχου] τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυμιατοῦ («κατζίου»).

Ὁρα θ'. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ἰδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α' χορὸς ψάλλει εἰς ἦχον πλ. α' *Δόξα Πατρί*, ὁ β' *Καὶ νῦν*, καὶ ὁ ἀναγνώστης ἰστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Ἀποστόλου ὀλόκληρον τὸ δοξαστικὸν «*Τὴν χειρὰ σου τὴν ἀψαμένην*» (ὁ πρῶτος στίχος «*Τὴν χειρὰ σου τὴν ἀψαμένην...*» καὶ τὸ ἐν τέλει ἡμιστίχιον «*Καὶ δεῦρο στήθι*

μεθ' ἡμῶν» ἐπαναλαμβάνονται τρίς, οἱ δὲ λοιποὶ στίχοι λέγονται ἅπαξ), καὶ εἶτα ψάλλουν τὸ αὐτὸ δοξαστικὸν οἱ χοροὶ ἐναλλάξ κατὰ στίχον. Εἶτα ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ*» συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορίαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καὶ εὐθὺς γίνεται (μικρὰ) ἀπόλυσις. Εἶτα ἐν συνεχείᾳ ἄρχεται

**Ὁ μέγας ἔσπερινὸς τῆς ἑορτῆς
τῶν Θεοφανείων μετὰ τῆς θείας λειτουργίας
τοῦ μεγάλου Βασιλείου.**

«*Εὐλογημένη ἡ βασιλεία*», ὁ προοιμιακὸς καὶ τὰ εἰρηνικά.
Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «*Τὸν φωτισμὸν ἡμῶν*» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «*ὑπέκλινας κάραν*». Εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἰλαρόν*»· προκείμενον δὲν λέγεται, ἀλλ' εὐθὺς τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α' ἀνάγνωσμα «*Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός*»· μετ' αὐτὸ ὁ α' χορὸς τὸ μετὰ τὸ γ' ἀνάγνωσμα τροπάριον «*Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ*», τοῦ ὁποίου τὸ ἀκροτελεύτιον «*Ἴνα φωτίσης τοὺς ἐν σκότει*» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ξς' (66ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ β' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «*Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ*» ὀλόκληρον. Εἶτα τὸ ε' ἀνάγνωσμα «*Εἶπεν Ἡλίας*»· μετ' αὐτὸ ὁ β' χορὸς τὸ μετὰ τὸ ζ' ἀνάγνωσμα τροπάριον «*Ἄμαρτωλοῖς καὶ τελώναις*», τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ ὁποίου «*Ποῦ γὰρ εἶχε τὸ φῶς σου λάμπαι*» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ 4β' (92ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «*Ἄμαρτωλοῖς καὶ τελώναις*» ὀλόκληρον. Ἀκολουθεῖ τὸ ζ' ἀνάγνωσμα «*Παρεγένετο Νεεμάν*», μετὰ τὸ ὁποῖον «*Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν*», «*Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεός*» καὶ τὸ τρισάγιον. Ἀπόστολος: τοῦ ἔσπερινου, «*Ἐλεύθερος ὢν ἐκ πάντων*» (Α' Κορ. θ' 19-27)· Εὐαγγέλιον: τῆς θ' ὥρας, «*Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ*» (Λκ. γ' 1-18).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα «*Φωνὴ Κυρίου*» καὶ τελεῖται ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦντος ἱερέως ὁ μέγας Ἀγιασμός, ὡς εἴθισται, κατὰ τὴν ἐν τῇ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἀγιασμοῦ ὁ ἱερεὺς βαπτίζει τρίς ἐν τῷ ἡγιασμένῳ ὕδατι τὸν τίμιον Σταυρὸν ὄρθιον, ψάλλων τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς «*Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, Κύριε*», τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν· εἶτα ραντίζει τὸν λαὸν μετὰ τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος ψάλλων (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τὸ κοντάκιον «*Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον*». Εἶτα προσέρχεται ὁ λαὸς μετὰ τάξεως, διὰ νὰ ἀγιασθῇ, ἐνῶ ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ἰδιόμελον «*Ἀνυμνήσωμεν οἱ πιστοί*».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ. «*Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός*».

Εἶδησις. Ἐν τῇ τραπέζῃ νηστεία.

6. Πέμπτη. ✠ ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα (ἄνευ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα) καὶ τὰ ἰδιόμελα τῶν ἀποστίχων τοῦ ἑσπερινοῦ (ἄνευ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων), ὡς μὴ ψαλέντα εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν· εἶτα τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» (γ'). [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Τὰ καθίσματα, οἱ ἀναβαθμοὶ «*Ἐκ νεότητός μου*», τὸ προκείμενον «*Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγε*» (γ'), τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου «*Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς*» (Μρ. α' 9-11), ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ἀμφότεροι οἱ τῆς ἐορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν) ἀνὰ 4 ἄνευ στίχου, εἰμὴ μόνον Δόξα, Καὶ νῦν, ἐν ἐκάστη ᾠδῇ τοῦ β' κανόνος· ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἢ ὑπακοὴ «*Ὅτε τῇ ἐπιφανείᾳ σου*»· ἀφ' ς' τὸ κοντάκιον, ὁ οἶκος καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ «*Βυθοῦ ἀνεκάλυψε*» καὶ «*Στείβει θαλάσσης*». Ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς τῶν δύο κανόνων μὲ τὰ μεγαλυνάρια αὐτῶν· εἶτα οἱ εἰρμοὶ (μετὰ τῶν μεγαλυναρίων) «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα*» καὶ «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην... Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον*»³² καὶ ψάλλομεν τὰ ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, «*Νάματα Ἰορδάνια*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον ὁ Χριστός*». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθεὶς...*»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Ἀντι τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 6ης Ἰαν., «*Ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ*» (Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς*» (Μτθ. γ' 13-17).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως ὁ εἰρμὸς «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα*». Κοινωνικὸν «*Ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις· ἀλληλοῦία*»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ ιδιόμελα «*Φωνὴ Κυρίου*» κ.λπ. καὶ τελεῖται ὁ μέγας Ἀγιασμὸς ὡς χθές, ἀλλὰ κοντάκιον τὸ «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Απόλυσις τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Σημειώσεις. 1) Τὸ Μηναιὸν, τὸ ἰσχυρὸν Τυπικὸν Βιολάκη (Τ.Μ.Ε. Ἰαν. 6, §3) καὶ ὅλα τὰ παλαιὰ Τυπικὰ ὀρίζουν τὸν μέγαν Ἀγιασμὸν τῆς σήμερον μετὰ τὸ ἁσματικὸν τρισάγιον τῆς μεγ. δοξολογίας, ἀλλὰ κατὰ σχετικὴν πρόβλεψιν τοῦ Τ.Μ.Ε. (Ἰαν. 6η, ὑποσ. 4), εἰς πλείστας ἐνορίας τελεῖται εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, διὰ νὰ μὴ γίνεταί ἀταξία καὶ πρὸς καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν πιστῶν.

³² Ὅσακις ὑπάρχουν 6 στιχηρὰ διὰ τοὺς αἶνους, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς*» καὶ ψάλλομεν τὰ στιχηρὰ μὲ τοὺς στίχους τῶν αἶνων, χωρὶς νὰ προσθέτωμεν ἑτέρους στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα, διότι οὐδέποτε προστίθενται στίχοι, ἐὰν δὲν ἐξαντληθοῦν οἱ στίχοι τοῦ ρν' ψαλμοῦ.

2) Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς δίδεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως εἰς τὸν λαὸν ὁ μέγας Ἀγιασμός, ἐνῶ οἱ χοροὶ ψάλλουν ἐναλλάξ ἀργῶς καὶ μετὰ μέλους τὸ τροπάριον τῆς η' ᾠδῆς «Τριάδος ἢ φανέρωσις».

3) Ἀπὸ σήμερον καὶ εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας μέχρι τῆς θ' ὥρας τῆς 14ης Ἰανουαρίου ἀπόλυσις λέγεται ἢ τῆς ἐορτῆς.

7. Παρασκευή (α' μεθέορτος ἡμέρα τῶν Θεοφανείων). † Τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Θεοφανείων §§5-7 καὶ §37).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ»· κοντάκιον «Ἐπεφάνης σήμερον».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Ἀπολυτικά «Ἐν Ἰορδάνῃ», Δόξα, «Μνήμη δικαίου», Καὶ νῦν, «Ἐν Ἰορδάνῃ». Ἀπόλυσις «Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν..., τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, οὗ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν...»

Τὸ μεσονυκτικόν, ὡς εἴθισται, καὶ ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. Ἐκαστον κάθισμα ἐκ δευτέρου (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν). Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ α' τῶν Θεοφανείων «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε» μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι» καὶ ὁ τοῦ Προδρόμου μετὰ στίχου «Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν»· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς τὰ τοῦ Μηναιῷ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Στείβει θαλάσσης». Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου (Τὴν τιμιωτέραν), ὁ εἶρμος καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ α' κανόνος τῆς ἐορτῆς «Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα» μετὰ τῶν μεγαλυναρίων (ὡς χθές), εἶτα ἢ θ' ᾠδὴ τοῦ Προδρόμου μὲ στίχον εἰς τὰ δύο πρῶτα τροπάρια «Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ», Δόξα, «Ὁ τοῖς ἀσωμάτοις», Καὶ νῦν, «ὑπὲρ εὐσπλαγχνίαν», καὶ ὁ εἶρμος «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου,... Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν». Ἐξαποστειλάρια, στιχηρὰ εἰς τοὺς αἶνους καὶ δοξαστικά ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς ὡς χθές. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «Ἐν Ἰορδάνῃ», «Μνήμη δικαίου», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἐπεφάνης σήμερον». Ἀντὶ τρισαγίου «Ὅσοι εἰς Χριστόν» (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.). Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– τοῦ Προδρόμου, 7ης Ἰαν., «Ἐγένετο ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι» (Πρξ. ιθ' 1-8). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν» (Ἰω. α' 29-34). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως, «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν». Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον» ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «Ἐν Ἰορδάνῃ». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῳ.

Σημειώσεις. 1. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 13ης τοῦ μηνός, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ β' κανόνος τῶν Φώτων «Στείβει θαλάσσης». Κοντάκιον μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνός τὸ τῆς ἑορτῆς «Ἐπεφάνης σήμερον» (βλέπε 6 Ἰανουαρίου).

2. Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν ἕως τῆς 13ης Ἰαν. στιχολογοῦνται συνήθως τὰ τῆς ἑορτῆς ἀντίφωνα, ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου».

β. Σάββατον μετὰ τὰ Φῶτα. Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου, Δομνίκης ὁσίας· Κύρου καὶ Ἀττικοῦ πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (γεν. τοπικαὶ διατάξεις §§52-63).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου. Ἀπόστολος Σαββάτου μετὰ τὰ Φῶτα, Κυρ. κζ' ἐπιστ., «Ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ» (Ἐφεσ. ζ' 10-17). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἀνήχθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον» (Μτθ. δ' 1-11). «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ».

